

KURYER LITEWSKI

Za Najwyższym Dozwoleniem

IMPERATORA I MCJ CAŁEY ROSSYJ.

W WILNIE V. S. 18. STYCZNIA 1862 ROKU W SOBOTE

z Wiednia 13. Stycznia.

Cesarz Jmć nowym edyktem zabronił wprowadzania do Państw dziedzicznych, pod karąmi pieniężnymi i cielesnymi, towarów zagranicznych, które fabrykami i rękodzielom krajowym uszczerbek przynosiły. — Zamieszkania długo trwające w twierdzy Belgradzkiej zakończyły się krwawym przypadkiem; Basza komenderujący d. 27. Grudnia przez Jańczarów zamordowanym został. Kilko wprzód dniami rokoszanie oświadczyli, że wypowiedziawszy posłuszeństwo więźniowi, samego tylko Pałswana Oglou Wodzem i naczelnikiem swoim uznają, który wkrótce ma pospieszyć na ofadzenie wojskiem Belgradu. Zatem straż liczna w ścisłym zamknięciu Baszę trzymała, grożąc śmiercią. Usiłował wprawdzie więzień życie ratować ucieczką; lecz próżne były już usiłowania; wypadł nakoniec okropny wyrok; życie mu wydarto zbroeckim żelazem. O południu d. 27. 200. zbrojnych Jańczarów dom Baszy opasuje; trzej najsміersi do pokoiu wpadają. Gdzie są skarby twoje, pyta ieden zuchwale; i miecz do piersi wymierzył. Ukazuje Basza nieszczęśliwy pokoy drugi; znać dając, że tam złożone miał dostatki; lecz drugi Jańczar daie ognia z pistoletu; inny głowę ucina pałaszem. Wierni, przyjaciel i studzy w liczbie 4. z początku chcieli bronić Pana; widząc jednak niebezpieczeństwo własnę uciekają. Dokonawszy morderstwo buntownicy, rozkazali kupcom w mieście sklepy zamykać; obywatelom zostać w domu spokojnie, zdatnym do broni noszenia zalecając iść do twierdzy. Nazajutrz rokoszanie sprawują pogrzeb wspaniały zmaitemu, przy nieustannem z armat waloowych strzelaniu. Wodzowie Austriacy o wszystkiem co się stało uwiadomieni, natychmiast przecieli komunikacya z Belgradem. Wątpić trudno, ażeby to dziełem nie było Pałswana Oglou, który gwałtownych szrodków się chwycił z rozpaczy; chcąc Portę nakłonić do myśli spokojniejszych.

W Królestwie Węgierskiem rzeki: Dunaj, Sawa, Teiss wylały z brzegów tak dalece, iż po wielu miejscach obywatele domy swoje opuszczają muszą; w Carinthii zaś d. 3. Stycznia dało się czuć ziemi trzęsienie. — Niedawno tu przybył z Ratisbony Baron Hügel Komisarz Cesarski, miał audyencyą u Monarchy, i otrzymał instrukcyę względem indemnizacyi; słyhać że do Rzeskiej deputacyi ważne dzieło dokonać mający, wnidzie jako Minister pełnomocny. — Polzer który był wyznaczony posłem do Szwaycarów, nagle wyjechał do Londynu, gdzie zastąpi miejsce Ambasadora Graffa Stahremberg; proszącego ażeby przez 6. miesięcy mógł być wolnym od obowiązków. — Odnawia się pogłoska, że Dwór tutejszy chce wystać pełnomocnika do Amiens; iuz kilku gońców pobiegło do Konsula Buonaparte, dla ułatwienia trudności zachodzących w dziele wielkiem, od którego zależy podobno spokój wielu narodów. — Dawny projekt budowania domów na przedmurzu Wiedeńskim, i zburzenia twierdz wszystkich, który zdawał się pochwalonym i przyjętym, teraz odrzucono ostatecznie; Wiedeń zostaje na stopniu dawniejszym; rząd iednak chce użyć najsilniejszych szrodków, ażeby w mieście nie pomnażała się ludność mieszkańców bawiących

się próżnowaniem; przez co pracowici i pożyteczni ponoszą uszczerbek niemały drogo żywności, mieszkanie, i tym podobne do życia potrzeby wojennemu rozkazał zebrać mapy, plany, i wszelkie pisma zciągające się do kampanii przeciwko Francuzom odbytych; chce albowiem ażeby obszerne, dokładne i rzetelne, Austriacy Officerowie zrobili opisanie wojny całej.

Zakaz wyprowadzania za granicę zboża i wszelkiej żywności nie jest powszechny; wolne od niego: Szwabia Austriacka, Brisgau, Tyrol, Vorarlberg, dwie Galicje, Transylwania. — Niedostatek i wyniszczenie skarbu to sprawiły, że 6. regimentów konnych zwinąć musiano; temuż niedostatkowi trzeba przypisać odesłanie z arsenałów Weneckich ludu pracującego nad budowlą i uzbrojeniem wojennych okrętów. Ośadził Arcy Xiąże Karol; iuz w spokojnym czasie, dla bezpieczeństwa handlu naszego, dosyć jest na odnobie Adryatyckiej utrzymywać 3 fregaty; 20. mniejszych statków. Wystawienie potęgi morskiej późniejszemu wiekowi zostawione; w terażniejszych okolicznościach ten projekt trudny do wykonania; po iagnąc mógł osłabienie potęgi lądowej Austriackiego domu. Dziś największą oszczędność rząd stara się wprowadzać do wszystkich departamentów, jako iedyny szrodek nadgodzenia klęsk wojennych.

z Constantinopola 10. Grudnia.

D. 7. niespodzianie powrócił z Egiptu Kapitan Basza po 12. dnowej żegudze; prowadząc 4. okręta liniowe i kilka fregat. Na znak zwycięstwa, flaga Francuzka pod Ottomańską powiewała. Wszedł do portu z tryumfem Admirala; posród nieustannego z dział strzelania; odwiedził wnet Kaimakana; wkrótce potem audyencyą miał u Sultana, przyjęty łaskawie; obdarzony hojnie; tytułem zwycięzki ozdoby; a tym czasem grała na okrętach artyllerya. Między wiele podarunkami otrzymał kilka brylantową, piunał i szablę dyamentami sadzoną, dziełnego z rżędem konia. W liczbie fregat z Egiptu przybyłych znajduj się dwie Francuzom w potcie Alexandryjskim odjęte. Wkrótce wielki feierwerk zapalić mamy; obchodząc raz ieszcze zwycięstwo nasze. Nic pewnego nie wiemy o kłótniach z Hutchinsonem; to pewna iż Mammelukow Bejowie przeciwił się wprowadzeniu rządu nowego. Angielskie woyska podobno zupełnie ustąpiły z Egiptu, oprócz Indyjskiego żołnierza. Lord Elgin iuz tam nie popłynię; odstąpił iuz z palacu w którym mieszkał; stanę w nim za dni kilka Pesel Rptey Ruffin. Forta miejsce kupiła za 110. tysięcy piastrow, na którym zbudowany bydz ma nowy dla Ministrów Angielskich, wieczna pamiątka wdzięczności narodu Tureckiego za otrzymane posiłki. Szef brygady Sebastiani zawczora miał audyencyą u Sultana, któremu oddał list Konsula Buonaparte; nie w Seraju, lecz w domu nadmorskim; słyhać że Monarcha, podczas audyencyi daney incognito, oświadczył przyjaźń swoją dla rżadcy narodu z nami od wieków zprzymierzonego. Biega w mieście pogłoska, iakoby Generał komenderujący w Egipcie po oddaleniu się Hutchinsona, odmówił wydać Turkom Bejów, którzy An-

gielskiej protekcyi szukaia; kilku innych trzyma Wezyr wielki. To ieszcze przydamy, że flagi Republikantskiej zawieszenie pod Tureką nie podobało się Francuzom. Ruffin i Sebastiani głośno się skarżyli. Lord Elgin, inni Posłowie mocarstw zagranicznych przekładali Porcie, iż ten postępek nie jest przywoity po przywróconym pokoiu; pierwszy tłumacza swiego wysłał na okręt Admiralski: naostatek rozkazano zdiąć flagę Francuzką.

z Londydu z. Stycznia.

Admirał Mitchell flotę z Bantrybay do Spithead przyprowadził, złożoną z 7. okrętów od 98, 2. od 84, 5. od 74. armat; dwa inne przeciwnym wiatrem daleko zapędzone, zostały na morzu. Maytków zbuntowanych przed sądem wojskowym stawić kazano. Z Eskadry Admirała Saumarez 4. okręta, Gibraltar opuściwszy, żeglują do Indyi zachodniej; tak wielką rząd nasz ostrożność zachowuje; chociaż naklonienie do posłuszeństwa Generała Toussaint Anglikom i Francuzom zarówno jest pożądane; nie bowiem interesom i bezpieczeństwu powszechnemu nie może być bardziej przeciwnego, nad osadę wolnych i niepodległych Murzynów posród wysp cukrowych. — Zawczora Lord Brome syn Margrabiego Cornwallis przybył z Amiens. Wszyscy Ministrowie, tajni Konsyliarze natychmiast na radę wielką zwołani byli. Słychać że traktat ostateczny z Francją podpisano. — Z Indyi wschodniej wiadomość przyszła, że wyspa Ternata d. 21. Czerwea przez kapitulacyą Półkownikowi naszemu Burr poddana została. Lecz z drugiej strony na lądzie Indyjskim wielkie zamieszania powstają. Polygars, mieszkańcy gór kraioowych, bunt podnieśli. Jest to lud waleczny; u nich zaciągnięty żołnierz do wojska kompanii, Cipayes zwanego, walczył zawsze najemniey. Bunt szerzy się po całym kraju. Dowodczy pismem rozrzuconém w Prowincyi Carnatic i wielu innych, mieszkańców dołączenia się pociągają. Znaleźli nawet przyiacioli w Królestwie Mysore. W stolicy Seringapatnam odkryty spisek zkleiony przeciw Królowi od Anglików posadzonemu na tronie; to jednak nie przeszkodziło wydaniu oręza w zbrojowniach tego miasta złożonego, na rzecz bantowników. Wysłany z wojskiem naszym Półkownik Agnew, gdy nic, dla sił nieprzyjaciela przewyższających, dokazać nie mógł, oszańcował się przy Adamsbrige; tam jest opasany od 15. tysięcy Polygars.

Popham z czerwonego morza popłynął do Calcutta w Bengalu. — Cesarz Chiński zakazał w Państwie swoim wprowadzenia i przedawania opium, przez co kompania nasza ponieść nie mały uszczerbek. — Nie wszystkich maytków, do wiadomego w Bantrybay rozruchu należących, sądzić kazano; lecz tylko 15. dowódców, wybranych z okrętów: Formidable Temeraire, Majestic, Vengeance. — Założona niedawno osada w Hollandyi nowej, Botanybay nie jest wolną od zamieszania domowego. Gubernator King przywrócił spokoiność; niektórym kolonistom, za swawolę na wygnanie z Ojczyzny przysłanym, zabronił używać mocnych napoiów, co rozruchu było początkiem. — W Jamaice żółta gorączka panuje. — Umarł niedawno Archer nasz ziomek, zostawiając potomstwu dochód roczny 10. t. FS. Był to człowiek osobliwszy; jeden z wspaniałych które miał na wsi, pałaców z zwierzyńcem oddał zupełnie ptastwu i zwierzętom lesnym, kilku ludzi dla tego jedynie trzymając, ażeby pod ich strażą miezkali spokojnie; co trwało lat 30. W pałacu drugim porządnie utrzymywanym, miezkali dwie córki jego; sam z żoną zamykał się w domku wiejskim; nigdy sam u nikogo nie bywał, nikogo do siebie nie przyjmował nigdy, chociaż prożony często, reprezentantem w Parlamencie zostać nie chciał. Często jezdził do wód mineralnych z przywoitą zawsze okazałością; lecz nawet w drodze i za granicą nigdy z nikim nie rozmawiał. Sowy, jaskółki, pałaki, gołębie, karpie, ryby inne, zwierzęta, dla których dóm najwspanialszy poświęcił Archer, tracą w nim wielkiego dobroczyncę.

O Ministrze Addington następującą wiadomość w pismach prywatnych znajdujemy. Ociec jego lekarz zebrał więcej 100. t. FS; lubił politykę; zawołany do chorego spotyka na wschodach przyjaciela P. Fox, i długą z nim sprzeczkę zaczyna, zapomniawszy po co przyszedł. Usługując Lordowi Chatham zyskał przyjaźń męża wielkiego w narodzie. Syn jego Henryk wychowany w domu Lorda, z P. Pitt brał edukacyą w Oxford i Lincoln. Pitt wyniesiony do urzędów naysięwszych, o przyjacielu nie zapomniał; w Parlamencie pomiescił. Wdzięczny Addington nie odstąpił nigdy Ministra, będąc przekonanym, że ten rzadzi najlepiej. Raz tylko poróżnili się, gdy Pitt i Wilberforce radzili znieść handel Murzynów. Orator w trudnym urzędzie potrafił wizystkim stronom dogodzić; wizystkie go szacowały. Potomność daleka wiedzieć będzie przyczyny prawdziwe ostatniey w Ministerium odmiany. Wyniesienie Addigtona podobało się Anglikom; cnota jego i charakter nie skalany. Na początku rządów swoich przyrzekł dać pokoi; słowa dotrzymał. W Administracyi, zgadnąć trudno, sam przez się czyni, albo też za zdaniem idzie przyjaciela i poprzednika. Jest to rzetelny człowiek, przyjaciel szczery, dobry obywatel; w znaomości praw oyczystych nikomu nie postędnym, majątek na znaczny; życie po gospodarsku; nikt więc nie rozumie, ażeby starał się zбоżać; a ponieważ krewnych i familią ma równie bogatych, skarb zostawi nie tknięty na zyski niegodziwe.

Morrier Sekretarz Lorda Elgin opisał kampanią w Egipcie Turecką, którzy był świadkiem. Żołnierz Ottomański dobrze jest płatny, powiada; chleb i ryż odzien, mięso dwa razy na tydzień dają każdemu. Wezyr miał w obozie Aruanów, w Morei, Macedonii etc. zaciągniętych, lud mężny i waleczny; Lesghis z Georgii i Czerkaskiej ziemi, lud biały, słicznej urody, na koniach dzielnych, wprawny do boiu przez nieustanne walki na Kaukazie; ochotników, Mahometanów gorliwych, którzy przedając wizystko co mieli, zaciągają się pod chorągiew swi tą; a gdy wizystko na wojnie stracą, do domu powracają; Delis, ludzi chępliwych, w mowie gotowych na niebezpieczeństwa, śmierć, przypadki; w rzeczy rabusiów i złodziei; którzy kraj własny nińczą i oboz Ottomański, skore rzeczy złe idą na wojnie. Doskonały Poeta mógłby obraz odmalować przedziwny tyłu i takich narodów. Szczęście dla Europy, że Porta po wielu staraniach; nie mogła wprowadzić wojskowej karności; lud mężny, silny, zręczny, wytrzymały, cierpliwy, gdyby przestał wierzyć nie odmiennemu wyrokowi, byłby sąsiadom straszny. W obozach Tureckich żadnego niema porządku; nieprzyjaciel w nocy może po nim chodzić bezpiecznie. Zaraza morowa zawsze pod namiotami; nie trzymają lekarzów dla żołnierza. Z tych nie jeden jako służący bez zapłaty, handlem się; bawi dla tego obozy Ottomańskie do miasteczek targowych podobieństwo mają. Spytany Turczyn, jak obozują jego ziomkowie: oto tak, odpowie dobywszy garść pieniędzy, które na ziemię wysypał. Lubią często strzelać dla rozrywki posród obozu; a zawsze kulami strzelaia; mój namiot zupełnie był postrzelany, sam ledwie nie zginąłem. Pod Catic Wielki Wezyr był w podobnym niebezpieczeństwie; a gdy strzelać zabraniał, nie słuchano...

z Paryża 6. Stycznia.

Pierwszy Konsul uwiadomiony, że projekt księgi praw cywilnych nie zyskiwał pochwały w zgromadzeniu prawodawczém, postanowił użyć władzy sobie nadanej przez Konstytucyą, która pozwala projekta cofnąć dla dojralszego roztrząśnienia i poprawy. Pisał więc do prawodawców. „Rząd, jego są słowa, umyślił odebrać księgę praw cywilnych. Nie miły jest przypadek, byż zagnonym do przewłoki w pisaniu prawa całemu pożądanego narodowi; lecz przekonany jestem, iż jeszcze czas nie przyszedł, w którymbyśmy umieli dzieło tak

„ważne roztrząsać spokojnie i jednomyślnie, „co czynić potrzeba tym koniecznie, którzy „na dobro powszechnie pracują „— W Amiens jest pogłoska, że pokój ostateczny podpisano d. 29. Grudnia; wraz po ratyfikacji onego zacząć się ma Kongres wielki. — Minister Chaptal d. 2. wyjechał do Lyonu; dziś za nim pospieszył pierwszy Konsul, odprawivszy wesele brata swojego Ludwika z córką Konsulowey, Beauharnois, podróż trwać nie ma nad 40. godzin. General Lannes wkrótce wyjeżdża na poselstwo do Lisbony. — Landamman Szwajcarski Reding do Berne powraca; wszystko u pierwszego Konsula wyjednał, co szczęśliwość narodu mogło ugruntować. — Wszyscy u nas powszechnie ubolewają nad niewczesnym zgonem Arcy Biskupa Mediolanu. Znał go i wielce poważał Buonaparte; gdy r. 1796. wzmówić usiłowano pospólstwu, że Francuzi do Włoch wtargnęli jedynie dla obalenia religii; bunt powstał w Pawii i innych miastach; Visconti był posędnikiem, wstawiając się za nimi do Wodza zwycięzcy; ten często jego brał z sobą do porządku w Mediolanie; przez co nawrócił się nie jeden z uprzedzonych malkontentów. Pragnął usilnie Arcy Biskup raz jeszcze widzieć Konsula.

Minister Chaptal wezwał pozostałe z rewolucyi Panny Miłosierne, ażeby powróciły do obowiązków powołania swojego. Uczyniły to natchętne; już 64. nowych towarzyszek pomnożyło zgromadzenie; z tych 12. posłano do Departamentów. Dawniejszych w Paryżu liczymy 40.; usiłują wszystkie chorym i ubogim. Pierwszy Konsul Prefektem Departamentów: Meurthe i Nievre profanym, pozwolił też siostry rozprożone zgromadzić. W naszej stolicy świadkami jesteśmy szczęśliwych skutków tej odmiany. Szpitala nową postać wzięły. Do każdego Miłosierne Panny wróciły porządek dawno zgubiony, wygnaną moralność, oszczędność, ludzkość, i pilność. — Minister policyi doniósł wyjeżdżającemu Konsulowi, że fałszerze biletów bankowych są w więzieniu; mało wydali swojej monety; ale wszelką już mieli gotowość do większej roboty. — Woda na Sekwanie przybyła nadzwyczajnym sposobem, tak dalece, że rynek Greve jest zalany na 4. stopy.

Od granic Włoskich 30. Grudnia.

Fregaty Francuzkie z Tarentu nie zabraty nad 800. żołnierzy, których mają przewieść do Toulonu; przybywszy powtórnie zabiorą więcej; część armii Generala Soult lądem powraca do Ojczyzny; zawsze jednak dywizya oney zostanie w dawniejszych stanowiskach. — W Rzymie Kardynał Gallo naprzód, po nim wkrótce drugi Zelada, przeniesi się do wieczności; Kardynał Dagnani z Mediolanu przybyły częste i długie rozmowy miewa z Oycem S. Do teyże stolicy spodziewany jest wkrótce Król Jmé Sardyński; pałac Xiążąt Colonna przygotowany dla niego. W niektórych wsiach i miasteczkach Piemontskich rozefzła się pogłoska, że ten Monarcha ma powrócić do Turynu i rządzenia Państw straconych; natychmiast powstają w kraiu rozruchy; pospólstwo na niektórych miejscach spaliło drzewo wolności. Jourdan Administrator pilnie śledzi sprawców zamieszania. — Paretto poseł RPtey Liguryjskiej miał pierwszą audyencyą u Króla Jmci Etrusków; zapewnił go Monarcha o swojej przyjaźni dla Ligurów. — W porcie Genujskim d. 18. doświadczono burzy gwałtowney; jeden z okrętów Francuzkich miał zginąć; przybywają na ratunek Angielsey marytkowie, statek czeleństwo swoje winien jest nieprzyjacielowi ledwie przednaniem. — Do Mediolanu przybyły dwa bataliony Szwajcarskiej półbrigady posiłkowej, liczące 800. ludzi; General Cisalpiński Vignolle pojechał do Modeny; jemu zlecono jest urządzenie cudzoziemskich legionów. — Wzyskie Stany wyspy Sardynii uroczystie zapraszają Króla swojego, ażeby mieszkanie u nich założył w Cagliari.

Okręt z Tunis przybył do Otrante nie spodzianą i do wiary trudną wiadomością przyniosł, że rząd Francuzki wzystkim regimiyom w Afryce rozbojniczym oświadczył, ażeby naley w przeciągu dni 40. na wolność wypuścić niewolników jakiegokolwiek bądź narodu, spokojnie żyć zaczęły, do czego mocą nawet będą przynaglone. — Podczas oblężenia Portoferaio Anglicy wiele statków Ligurów zabranych do tegoż portu zaprowadzili; teraz owalniają wzystkie; lecz z drugiej strony korsarze Angielscy; nawet po ogłoszonym pokoju, nie przestają, do którego długo nawykli rozboju. Ligurowie rzecz całą i pokrzywdzenia swoje przelożyli komendantowi Angielskiemu w Portoferaio; odpowiedział, że to bydlę nie ma za narodu jego rozbojniczy, którzy znają prawo i sprawiedliwość; lecz obcy ludzie lotrujący pod zasłoną Angielskiej flagi; którzy za iney ochrony nie znajdują u Anglików. — Goniąc Francuzki do Florencyi wiadomość przyniosł, że Nuncey usz Apostolskiej stolicy Spina z Paryża powracając do Rzymu przez Valence, ma zabrać w tém mieście i do Włoch przenieść spoczywające tam podziś dzieł smiertelne zwłoki Piussa 6. na co Konsul Buonaparte wydał rozkazy.

D. 1. Stycznia Komisarz Francuzki Salfetti ma rozkaz wprowadzenia odmian niektórych do rządu Lukieskiego; mają jednak nadzieję obywateli, iż odmiana niebędzie zupełna, tak ażeby ślad nie został praw i dawnych zwyczajów. — Deputowani Cisalpińscy w listach do przyjaciół wychwalają grzeszność Lyonczyków. Prezydent rządu w Mediolanie Sommariva wydał następującą odezwę do narodu, przed wyjazdem do Francyi na Konsultę. Los powiada, RPtey Cisalpińskiej wkrótce ma być zadecydowany. Niepodległość naszą uznają traktaty uroczyste; za dni kilka też niepodległość swiatu całemu ogłoszoną zostanie; nad ulczesliwieństwem naszym sami pracować zaczniemy. Nadzwyczajna Consulta, w Lyonie, pod okiem i opieką Konsula Buonaparte, rząd nam stały napisze. Rządca Francyi który RPte Cisalpińską założył i wskrzesił, czas poświęcony własney Oczyszczaniu, nam udziela, chcąc pracy dopomagać Cisalpinom w pisaniu praw nowych. Który obywatel do tak ważney posługi chętnie spieszyć nie będzie? Okażmy cnotę i dach obywatelski; niech to widzi i pochwali naród z wolnych pierwszy na świecie, pōśród którego klasę mamy zasadę niewzruszoną wolności, naszej. Nie małym jest zaszczytem dla Cisalpinów, żeśmy pōśród rewolucyi, gwałtownych odmian, z kolei w drugą nagle przechodząc, nienagannie się zachowali; prywatna zemsta krwi u nas nie przełala; gminne rozruchy praw i porządku domowego nie wyróciły; naród nie był rozdzielony na partye wzajemney szukające zguby; braterska przyjaźń, obywatelski związek wzystko zkojarzył. Cośmy już widzieli, spodziewać się może podobney zgody i jedności w Consulacie Lyonjskiej. Wysoki stopień między niepodległymi narodami nam los przeznaczył. Mieymy cnotę godną takiego szczęścia; pokażmy że nasładować umiemy przymierzeńców naszych.

z Hagi 5. Stycznia.

Naostatek po długim oczekiwaniu eskadra Admirala Hartsink z okrętów Batawskich i fregat Francuzkich złożona pod żagle wyjechała z portu Flelsingue, niosąc do S. Domingo 7. półbrigadę piechoty Francuzkiej. Gdy Lewe złożył urząd, Beyma nie przyjął onego, na ich miejsce obrany Regentem Gokinga. Zgromadzenie prawodawcze zeszło się na obrady nadzwyczajne, zatrudniając się pisaniem instrukcyi dla Syndyków, Trybunału najwyższego w narodzie, naybardziej zaś napelnieniem publicznego skarbu na rok terazniejszy. Skutki wojen i rewolucyi tak były dla Batawów okropne, że przy naywiększej oszczędności, po zmniejszonych nawet bez miary wydatkach,

ciężko zciśnieni jesteśmy. Procent od długu narodowego wynosi corocznie 24. miliony zł: Holl: trzeba jeszcze summ znacznych na wojsko, flotę, rząd, policyą, utrzymanie grobel, umorzenie długów. Co zważywszy trudno jest obyć się bez przymufzoney lub dobrowolney pożyczki. Statki pocztarskie z Anglii do nas prosto zawiać poczęły; przez nie wiadomość mamy, potrzebiącą potwierdzenia, że bunt powzięchny powstał w Gwadalupie, w którym wfszystkich białych wyrzneli Murzyni.

z Bruxelles 3. Stycznia.

Komisarze Cesarscy, Lederer i Eberl z Wiednia przysłani na rachunek, jak wielkie summy Dóm Austriacki w Niderlandzie panując, na rzecz swoją zaciągnął za wdaniem się wdowy Nettiné, jakoteż procentów zaległych, wiele już w dziele swoim postąpili. Jak tylko zakończą, powróciwszy do Wiednia rzecz oddadzą do roztrząszenia wyższej Kommissy; w ten czas nastąpi długów i procentów opłata. Z drugiej strony Barra Agent wyznaczony do przedania dóbr w Departamentach Belgickich do Arcy Xiążęcia Karola należących rozpoczął negocyacyą, wkrótce z nich sekwestr ma być zdjęty. Ex-Dyrektor Barras, który w mieście naszym długo przebywał pod strażą i okiem policyi, otrzymał pozwolenie wracać się do Paryża.

z Madrytu 15. Grudnia.

Wszystkie wojska Francuzkie do wypłaty przeciw Portugalczykom użyte, Hiszpanią opuścily; tysiąc jeden żołnierza pozostał, któremu do Cadix pospieszać kazano, gdzie Admiral Linois z 6. okrętami gotuje się przedsięwziąć żeglugę do S. Domingo. W pomienioném mieście liczone dawniej 80. tysięcy ludzi; teraz po zarazie morowej zmniejszyło się do 45. Król Jmć dwóch Sycylii uznał dostojność nowego Króla Etrusków; ten nie rad się zabawia interesami wojskowemi; zdrowia jest słabego; miłą znajduie pociechę i rozrywkę w naukach wyzwolonych, sztukach i wyższych umiejętnościach. Zaciągać kazał dwa regimenty narodowej piechoty Toskańskiej; zaciąg dotąd nieskończony. Słychać że w Ministerium Hiszpańskiem zayść wkrótce mają wielkie odmiany.

Rząd Guberski Wileński ogłasza, iż gdy przebywający w mieście Warszawie Rosyjski pełnomocny Kommissarz, Stanu Konsyliarz Dywów przesłał do tegoż Rządu Rekonensansa, oraz różne papiery zdołaczeniem 1,315. rubli ko-45. celem oddania z liczby onych 1mo. Sukcesorom zesziego Satro 1,296. zł: 2do. bywшему Vice Brygadyerowi Fabianowi Alexandrowiczowi 4,000. i 3tio. bywшему Leytenantowi Faustemu Kamińskiemu 3,474. zł: mają się za tym pomienione osoby ku odebraniu tak summ im naznaczonych, iako też papierów, stawić się Rządzie Guberskim Wileńskim Januarii 16. dnia 1802. Roku.

Stosując się do zwyczajów Gubernii Kurlandzkiej na żądanie JW. JP. Karola Graffa Medema nabywającego u mnie Chomińskiego Tawnego Sowietnika, Wsie Zwirble, Mozele, Gaylajcie, Kiesy, Kiczgale, Wiscie, Rasteyki, i Mikolajcie 40. osady we wfszystkich Wsiach, bez żadnego Dworu sobie przyległe, a przez ten Kontrakt płaćącego za mnie summę długu mego 100. Xiężniczkom Kurlandzkim Siostrzenicom swoim, i dopłaćającego resztę kupioną przezemnie majątność Uzwały; oświadczam i do

Publiczney wiadomości podaję, iż takowe Wsie od Starostwa Tryskiego wiecznością nadaone odebrane, żadnym szczególnym opisem i Ewicyom nie są odemnie nikomu zawiedzione.

Samuel Kahle mieszkający na Zamkowej ulicy w Domie Sukcesorów Wolańskich pod Nr 197. donasza iż otrzymawszy w Komis z Harlemu w Hollandyi miejscu od wieków sławnym, w kulturze ogrodów jest w stanie, mając z pierwszej ręki rozmaite wloszczyzn i gospodarstwa nasion, i cenę stawić mniejszą iak dotąd w tym mieście była zwyczajna i upewnić o dobroci następujących gatunków.

1. Kalafior cypryjskie iesienne w wielkich kwiatach. 2. Kalafior hollenderskie ranne inspektowe. 3. Kapusta hollenderska w wielkich głowach. 4. Kapusta biała ranna. 5. Safoyka żółta miętkiego liscia. 6. Safoyka zielona włoska. 7. Jarmusz granatowy fryzowany. 8. Jarmusz niski zielony fryzowany. 9. Galarepa cukrowa. 10. Kapusta czerwona głowiasta. 11. Marchwi cukrowey na inspekta drobnego gatunku. 12. Marchew duża czerwona Hoornska zwana. 13. Pasternak hiszpański. 14. Pietruszka wielka gładka. 15. Sersónero w nayprzedniejszym gatunku. 16. Buraki hollenderskie długie czerwone. 17. Rzepa biała maiowa. 18. Rzepa przednia fettowa zwana. 19. Rzepa żółta botfelska. 20. Rzodkiew biała okrągła na inspekta. 21. Rzodkiew biała miesięczna. 22. Rzodkiew czerwona miesięczna. 23. Rzodkiew czarna exfordska. 24. Salera duża francuzka. 25. Salera gładka hollenderska. 26. Portulak. 27. Mayron osobliwego gatunku. Thymian. 28. Pory hollenderskie ranne. 29. Cybulą duża francuzka. 30. Andywi czyli sałaty szerokiego liscia. 31. Sałata duża głowiasta. 32. Sałata drobna a brzegu czerwona. 33. Sałata królewska głowa zwana. 34. Sałata brunatna pral zwana. 35. Kwiatów 100. gatunków w paczkach nasiona te przedaią się na loty kupującym cena się powie.

WJP. Stefan Kozieł Metrikant Archiwum Litewskiego ostrzeżony od niektórych JWW Obywateli Litewskich, iż w czynionych rekwizyciach przez swych Plenipotentow, o wydanie różnych Extraktoz dotąd nie mają skutku waior honor publicznie oświadczyć, że zarekwowane od niektórych WW. Plenipotentow bez naymniejszey zwłóki powydawał, od innych zaś chiba żadney nie miał rekwizycyi; ażeby przeto każdy w swym żądaniu rychlewszy i pewniejszy mógł mieć skutek W. Metrykant oświadcza, iż każdy z JWW. Obywateli potrzebiący jakich ekstraktow za podaną przez pocztę formalną prozbą do 3go Departamentu Rządzącego Senatu, z wymienieniem jakich lub ogólnie na jakie Dobra, lub naostatek jakientu imieniowi służących prosi wydania ekstraktow. Oddzielnie zgłaszając się listem do W. Metrykanta z obfzerniejszą explikacyą potrzebiujących się Dokumentow z wymienieniem (jeśli to bydz może) dat, i naznaczeniem pocztowey Kantory do której takowe ekstrakta mają bydz odsyłane. Przyrzeka, iż każdemu z JWW. Obywateli za takową uczynioną rekwizycyą z mniejszym nie równie expensem akkuratnie i nayrychlejš dostarczy bez naymniejszego zawodu. — List do niego ma bydz adresowany przy Senacie Trzeciego Departamentu.